

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/527/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5812206847
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5812206847.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa PTÁČEK - veľkoobchod, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 140, IČO: 35 814 586, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Cubinková, s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré mesto, Mickiewiczova 2, proti odporkyňiam 1/ R. F. X., rod. I., nar. XX.X.XXXX, 2/ I. R., rod. X., nar. X.XX.XXXX, obe bytom V., X. XXX/X, o určenie neúčinnosti právnych úkonov, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 8C/171/2012-68 zo dňa 10. apríla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa vo zvyšku a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o určení neúčinnosti kúpnej zmluvy zo dňa 22.9.2011 voči navrhovateľovi.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že darovacia zmluva zo dňa 22.9.2011, na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech odporkyň 1/ a 2/ (k nehnuteľnostiam presne vo výroku označeným), je voči navrhovateľovi právne neúčinná (§ 42a ods. 2 Obč. zák.). Vychádzal z toho, že dotknutá darovacia zmluva ukracuje uspokojenie pohľadávky navrhovateľa voči dlžníkovi (darcovi) R. X., keďže jej úplne uspokojenie nedosiahol navrhovateľ ani cestou exekúcie. Okresný súd zdôraznil, že odporkyne - ako osoby blízke dlžníkovi - nevyvinuli žiadnu procesnú aktivitu ohľadne ich zaťažujúceho dôkazného bremena a hoci sa bránili, že ich úmyslom nebolo navrhovateľa ukrať, uznali dôvodnosť podaného návrhu.

Okresný súd naproti tomu zamietol návrh navrhovateľa vo vzťahu k darovacej zmluve z 21.11.2011 (podpísaná odporkyňou 1/ až 12.12.2011), ktorej účastníkmi boli iba odporkyne a ktorou sa časť darovaného majetku (byť č. 7 na druhom poschodí bytového domu na X. ulici č. vchodu 6, s prislúchajúcimi spoluvlastníckymi podielmi - ďalej len „byť“) späťne previedol z odporkyne 2/ na odporkyňu 1/. Vychádzal z jednoznačného znenia § 42a ods. 1 Obč. zák., ktoré sankciou právnej neúčinnosti umožňuje postihnúť iba právne úkony dlžníka ukracujúce uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. Dodal, že § 42b ods. 3 Obč. zák. je vo vzťahu k § 42b ods. 2 Obč. zák. ustanovením, ktoré rozširuje okruh pasívne legitimovaných subjektov pri odporovacej žalobe, a nie okruh právnych úkonov, ktorým možno odporovať.

O trovách konania okresný súd rozhodol vzhľadom na rovnaký pomerný úspech oboch sporových strán podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovieť tiež vo zvyšnej časti, t.j. o vyslovenie právnej neúčinnosti voči navrhovateľovi aj ohľadne darovacej zmluvy datovanej 21.11.2011 uzatvorenej medzi odporkyňami 1/ a 2/. Zdôrazňoval účel inštitútu odporovateľnosti, ktorým je umožniť veriteľovi domáhať v exekučnom konaní uspokojenia jeho pohľadávky z majetku, ktorý ušiel z majetku dlžníka, nie voči dlžníkovi, alebo voči tretej osobe (zmluvnej strane dlžníka pri odporovateľnom právnom úkone). Mal za to, že zákon - § 42b ods. 3 Obč. zák. tým, že umožňuje podať návrh nielen voči zmluvnej strane dlžníka, ale aj proti jej dedičom, právnym nástupcom alebo tretej osobe, predpokladá možnosť odporovať nielen prvotnému úkonu medzi dlžníkom, ale odporovať tiež úkonu naň nadväzujúcemu. Využitie § 42b ods. 4 Obč. zák. prichádza do úvahy až vtedy, ak zmluvnej strane z takéhoto nadväzujúceho úkonu už dotknuté veci alebo majetkové hodnoty nepatria. Navrhovateľ poukazoval na to, že odporkyňa 1/ boli známe okolnosti odporovateľnosti aj následného úkonu (darovacej zmluvy ohľadne bytu od odporkyne 2/); už len preto, že sama bola účastníčkou prvého odporovateľného úkonu. V tejto súvislosti tvrdil, že okresný súd sa nevysporiadal s tým, že odporkyňa 2/ v čase rozhodovania už nebola vlastníkom bytu. Podľa odvolateľa je v dôsledku rozhodnutia okresného súdu právnou otázkou, či exekučný súd vydá poverenie na vykonanie exekúcie postihnutím (predajom) bytu voči odporkyňi 1/. Domnieval sa, že nevydá, lebo nepostačuje, že odporkyňa 1/ bola procesnou účastníčkou prebiehajúceho konania. Zároveň, keďže odporkyňa 1/ je vlastníčkou bytu, nie je navrhovateľ aktívne vecne legitimovaný na podanie návrhu v zmysle § 42b ods. 4 Obč. zák. Dodal, že inštitút odporovateľnosti by sa minul účinkom, ak by sa dal obísť dvoma darovacími zmluvami.

V časti o trovách konania odvolateľ uvádzal, že nemožno vnímať izolovane návrhy na určenie odporovateľnosti darovacej zmluvy z 22.9.2011 od zmluvy datovanej 21.11.2011. Okresný súd sa pritom nevysporiadal s tým, aké právne účinky má výrok o odporovateľnosti prvej zmluvy na odporkyňu 1/, ako pasívne legitimovanú v zmysle § 42b ods. 3 Obč. zák. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že neúčinnosť druhej zmluvy nemôže byť vyslovená, ale navrhovateľ na základe výroku rozsudku o určení neúčinnosti prvej zmluvy sa môže uspokojiť i predajom bytu, je navrhovateľ úspešný v konaní v celom rozsahu. Nadväzne odvolateľ podrobne vyčíslil ním uplatňované trovy konania.

Odporkyne zostali v odvolacom konaní nečinné.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu nedotknutým zostal nenapadnutý výrok prvostupňového rozsudku o určení právnej neúčinnosti voči navrhovateľovi darovacej zmluvy zo dňa 22.9.2011) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

V štandardnom sporovom konaní (medzi ktoré konania patrí i súdená vec) je konajúci súd viazaný návrhom účastníka, vrátane jeho skutkového vymedzenia. Navrhovateľ jednoznačne v priebehu celého konania sa domáha vyslovenia právnej neúčinnosti voči nemu (odporovateľnosti) tak právneho úkonu darovacej zmluvy z 22.9.2011 medzi jeho dlžníkom a odporkyňou 1/ a tiež medzi dlžníkom (spoločne s odporkyňou 1/ - jeho manželkou ako bezpodielovou spoluvlastníčkou) a odporkyňou 2/, ako aj právneho úkonu darovacej zmluvy (datovanej) z 21.11.2011 medzi odporkyňou 2/ a odporkyňou 1/. Žiadny iný hmotnoprávny nárok výslovne nevymedzil a nemožno ho ani vyvodíť z obsahu jeho jednotlivých podaní v konaní.

Za samostatný hmotnoprávny nárok nie je možné považovať polemiku odvolateľa ohľadne ďalšieho jeho postupu v pozícii veriteľa po vyslovení právnej neúčinnosti voči nemu darovacej zmluvy z 22.9.2011. Zároveň súd (prvostupňový či odvolací) nemá dôvod a ani legitimitu v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR poskytovať navrhovateľovi konzultáciu, resp. návod na to, ako má po úspechu v otázke odporovateľnosti ohľadne „prvej“ darovacej zmluvy (nenapadnutá meritórna časť rozsudku okresného súdu) postupovať pri uplatňovaní, resp. vymáhaní predmetného dlhu. Nadväzne neobstojí tvrdenie odvolateľa o (čiastočnej) nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, pokiaľ okresný súd sa nezaoberal

tým, ako, proti komu, z akého majetku atď. sa má navrhovateľ domáhať vymoženia jeho dlhu voči dlžníkovi R. X..

Krajský súd sa plne stotožňuje so zásadným konštatovaním okresného súdu, že odporovateľnosťou možno napadnúť len právny úkon dlžníka, a nie aj (následný) právny úkon nadobúdateľa veci, resp. inej majetkovej hodnoty od dlžníka. Dotknutý záver plne zodpovedá nielen zneniu § 42 ods. 1 Obč. zák., ale aj ustálenej súdnej praxi (napr. rozhodnutia publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 88/2001, či 5/2008). Táto ani po novelizácii ustanovení týkajúcich sa inštitútu odporovateľnosti (predovšetkým zákonom č. 211/97 Z.z.) nejudikovala oprávnenie veriteľa napadnúť odporovateľnosťou aj následný právny úkon osoby, s ktorou dlžník uzavrel odporovateľný právny úkon. V tomto smere krajský súd zdôrazňuje výslovne stanovisko Ústavného súdu SR v jeho uznesení sp. zn. II.ÚS 7/2012 z 6.3.2012, že domáhať sa v súdnom konaní vyhlásenia úkonu za neúčinný voči veriteľovi možno iba vo vzťahu k právnemu úkonu dlžníka, a nie aj vo vzťahu k úkonu prvého nadobúdateľa v prospech druhého nadobúdateľa.

Plne akceptovateľným/správnym je preto taktiež nadväzné konštatovanie okresného súdu, že § 42b ods. 3 Obč. zák. je ustanovením rozširujúcim okruh pasívne legitimovaných subjektov pri odporovacej žalobe, nie však okruh právnych úkonov, ktorým možno odporovať.

Z doteraz konštatovaného je zrejmé, že vecne správny je nielen preskúmaný meritórny výrok napadnutého rozsudku (o zamietnutí návrhu navrhovateľa vo zvyšku), ale tiež naň bezprostredne nadväzujúci výrok o náhrade trov konania. Je nepochybné, že vo vzťahu k uplatňovaniu nároku o neúčinnosť/odporovateľnosť darovacej zmluvy datovanej 21.11.2011 nebol navrhovateľ úspešný, čo podmieňuje „len“ pomerný/rovnaký úspech oboch sporových strán v konaní. Následne je opodstatnená aplikácia § 142 ods. 2 O.s.p. v otázke náhrady trov prvostupňového konania.

Pre úplnosť krajský súd (v podstate opakovane) uvádza, že vzhľadom na nenapadnutie prvostupňového rozsudku vo výroku o určení právnej neúčinnosti zmluvy z 21.9.2011 (a to ani sčasti), nebol odvolací súd oprávnený posudzovať jeho vecnú správnosť. To (okrem iného) znamená, že krajský súd nemohol (meritórne) vyhodnocovať ani skutočnosť, že odporkyňa 2/ v čase rozhodovania okresného súdu už nebola vlastníčkou dotknutého bytu. Predmetný výrok napadnutého rozhodnutia nadobudol právoplatnosť bez ohľadu na aktuálne odvolacie konanie.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Naproti tomu druhá procesná strana si náhradu trov odvolacieho konania neuplatňovala - § 151 ods. 1 O.s.p.

Tento rozsudok odvolacieho súdu bol prijatý hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.